

5 september 2021
(23ste zondag door het jaar B)

Laten we spiritueel en toch godsdienstig zijn

Beste zusters en broeders,

Ik heb onlangs mijn opleiding in dogmatische theologie afgerond en ik ben bang dat net als dogmatische theologie ook mijn preek vandaag misschien te abstract is. Dus heb alstublieft een paar minuten geduld met me.

Soms worden we geconfronteerd met de vraag waarom we godsdienstig zouden moeten zijn, als we ook gewoon spiritueel kunnen zijn.

"Ik ben een zeer spiritueel persoon, maar godsdienst hoeft niet voor mij". Dit is een uitspraak die we tegenwoordig vaak horen, bij anderen of misschien ook bij onszelf. Op zich is dit een positieve houding, omdat het uitdrukt dat een persoon zich wil bezighouden met de essentie van het geloof, en niet alleen met de uiterlijke aspecten ervan.

Maar staat er ook iets op het spel in deze houding? Voordat ik hierop antwoord geef, wil ik aangeven dat de vraag of ik spiritueel dan wel godsdienstig ben, nauw verbonden is met het streven naar volmaaktheid. Of, om het op christelijke wijze te zeggen, het streven om het Koninkrijk van God te bereiken. Maar wat als het Koninkrijk van God geen plaats is, maar een persoon? Het is de "persoon" van Jezus Christus. Waarom zeg ik dit? Het koninkrijk van God is de plaats waar het goddelijk leven en het menselijk leven verbonden zijn. Het is dan logisch dat het koninkrijk van

God in Jezus is, omdat in hem de goddelijkheid en de menselijkheid zijn verenigd.

Nu is er ook een andere plaats waar goddelijkheid en menselijkheid samen verblijven. Het is de Kerk. Wij allen. Het mystieke lichaam van Christus, Hij als hoofd en wij als leden. Het Koninkrijk van God hier op aarde. En omdat deze goddelijkheid en onze menselijkheid zo met elkaar verweven zijn, denk ik dat het niet helpt om een duidelijk onderscheid te willen maken tussen spiritueel en godsdienstig zijn.

Waarom zeg ik nu al deze abstracte theologische begrippen?

In het evangelie van vandaag lezen we een genezingswonder door middel van een ritueel. We lezen dat Jezus de doofstomme man weghaalde bij de menigte, zijn vingers in zijn oren stak en met zijn speeksel zijn tong aanraakte. En de man was genezen.

Men kan zich afvragen waarom zo'n lichamelijke en dramatische beschrijving nodig is, terwijl Jezus de man ook had kunnen genezen met een eenvoudig bevel.

Alleen al door het rituele, lichamelijke karakter ervan, maakt deze genezing voor ons heel concreet, dat een gelovige, lichamelijke elementen nodig heeft om de intimiteit met God te ervaren. Door zijn lichamelijke aanraking en het spreken in zijn moedertaal, "Effeta", bouwt Jezus een persoonlijke relatie op met deze gehandicapte man. Het speeksel is als de lichamelijke identiteit van een persoon. In het begin, toen God de mens schiep, ademde hij in de neusgaten van de mens. Hij gaf leven aan de mens door zijn adem te delen. Op dezelfde manier geneest Jezus deze doofstomme man door zijn speeksel te delen.

Zoals jullie allemaal weten kom ik uit India, een land waar de meeste mensen het Hindoeïsme praktiseren. Veel deskundigen zeggen dat deze godsdienst 4000 jaar menselijke geschiedenis heeft overleefd, voornamelijk door religieuze rituelen. Ik verdedig hier niet het ritualisme of zelfs het Hindoeïsme, maar wil alleen zeggen dat menselijke en lichamelijke elementen inderdaad een grote rol spelen bij de vorming van onze spiritualiteit.

Ons geloof is niet louter denksport; het is iets tastbaars. De sacramenten maken gebruik van fysieke elementen die ons in staat stellen een lichamelijke, fysieke en persoonlijke ontmoeting met Christus te hebben. Ons spiritueel verlangen krijgt dus vorm in onze godsdienst.

De uitdaging voor ons nu is dan ook Christus' instrumenten te zijn in deze wereld, Zijn fysieke lichaam te zijn, allereerst door ons eigen "spraakgebrek" waarmee we te kampen hebben, open te breken, om de waarheid te spreken, en om mensen te helpen die geestelijk "doofstom" zijn.

Daarvoor hebben wij Zijn aanraking nodig. Wij hebben Zijn kerk nodig en wij zijn die kerk. Geloof het of niet, voor een Christen is spiritueel zijn, godsdienstig zijn. Amen!